

ЗИМОКОВЕЦЪТ

АО

**TERRY PRATCHETT
WINTERSMITH**

© Terry and Lyn Pratchett, 2006

First published in 2006

by Random House Children's Publishers UK which is part of
the Penguin Random House group of companies

illustrations copyright © Paul Kidby

DISCWORLD® is a trade mark registered by Terry Pratchett

All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания. Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

ЗИМОКОВЕЦЪТ

© Архонт – О, 2023

Всички права запазени.

Автор: © Тери Пратчет

Илюстрации: © Пол Кидби

Превод: © Катя Анчева

Редактор: Весела Петрова

Коректор: Николай Генов, Вера Балабанова

Предпечат: Студиото на А

Издател: Архонт – О

Английска, второ издание

ISBN 978-954-422-123-2

ТЕРИ ПРАГЧЕТ

ЗИМОКОВЕЦЪТ

София, 2023

ФИГЪЛСКИ РЕЧНИК

адаптиран за по-деликатните натури

*(текуща разработка от госпожица
Проникация Загадини, вещица)*

Дългучи: човешки същества

Големец: главатарят на клана (обикновено мъжът на келдата)

Дрънколевини: глупости, врели-некипели

Умиргам: отчаяно съм зажаднял, като например „умиргам си за чаша чай“

Слабак: немощен човек

Дъртофелница: стара жена

Мочник: нужник

Кривунци!: принципно възклицание, което може да значи всичко – от „Боже мой!“ до „Е сега вече си изпуснах нервите и лошо ти се пише“

Да опушиш своята/неговата/нейната тегоба: да се примириш със своята/неговата/нейната съдба

Зъркели: очи

Шашаво: странно, чудато; незнайно защо понякога означава и нещо продълговато

Смърцафросан: разтревожен, разстроен

Зврака: много важно задължение, в което се корени традиция и магия. Не е птица.

Гонагъл: бардът на клана, спец по всякакви музикални инструменти, поезия, предания и песни

Вещуря: вещица на всякаква възраст

Вещуря на Вещурите: много важна вещица

Вещерлък/Вещурлък: всичко, правено от вещица

Тайнствувания: тайни

Келда: Женското началство на клана и в края на краищата майка на повечето от членовете му. Фигълчетата са много мънички и келдата ражда стотици в течение на живота си.

Време оно: много отдавна

Последнио свет: Фигълите вярват, че са умрели. Доводът им е, че този свят е толкова хубав, та в предишния живот неминуемо са били много добрички и са се преродили тук. Пък да умреш тук, просто означава да се върнеш в Последния свят, който те смятат за доста скучен

Баламурник: непрокопсаник

Натаралаянкан: уверяват ме, че това значи „уморен“

Смръдльо: неприятен човек

Вонещилник: наистина неприятен човек

Смарангесник: най-общо неприятен човек

Уфсе: рунтави неща, които пасат трева и викат „бее“; лесно се бъркат с печатарския термин

Гъопавник: вж. баламурник

Специален овчи цар: вероятно домашна скоросмъртница, колкото и да съжалявам да го призная. Никой не знае как действа на овцете, но се говори, че глътка от него се отразява добре на овчарите в студена зимна нощ, а на фигълите – по всяко време. Не се опитвайте да го правите вкъщи

Пунгия: кожена кесийка, която фигълите окачват отпред на колана си, за да си кътат в нея ценности и недоядена храна, интересни насекоми, полезни клечици, късметлийска кал и т.н. Не е добра идея да се рови в нечия пунгия

Порище: Среща се само в големите фигълски могили из планините, където има достатъчно вода за редовно къпане. Представява нещо като сауна. Фигълите от Кредище предпочитат да разчитат на факта, че човек не може да стане чак толкова мръсен, щото, като се натрупа достатъчно, мръсотията сама почва да си се откъртва.

Леле: най-общ израз на отчаяние

Глава 1 ГОЛЕМИЯТ СНЯГ

Бурята се стовари върху хълмовете като чук. Никое небе не би трябвало да може да побере толкова количество сняг и понеже очевидно не можеше, снегът се рутеше на бели талази.

Там, където преди няколко часа върху старата могила стърчеше малък буренак от трънки, сега се издигаше снежен хълм. По това време миналата година там бяха напъпили ранни иглики. Сега имаше само сняг.

Част от снега се размърда. Едно късче горе-долу колкото ябълка се надигна, а изпод него се закълби дим. Ръка, не по-голяма от заешка лапа, помахаше да отвее дима.

Много дребно, но страшно ядосано синьо лице, все още прихлупено от снежната шапка, огледа внезапната бяла пустош.

– Брех, кривунци! – изръмжа то. – Гле'й само що е накамарило! Туй е дело на зимоковецо! 'Ич не отбира от „не“ смарангесникът му неден!

Надигнаха се още купчинки сняг. Изникнаха още главици.

– О, леле, леле, леле! – завайка се една. – Пак е нашъл грамаданската вещеричка!

Първата главица се обърна:

– Ульо Гламав?

– Да, Сите?

– Не ти ли рекох да зарежеш туй лелекане?

– Епа рече ми, Сите – призна главицата, наречена Ульо Гламав.

– Оти тогаз го стори?

– Прощавай, Сите. Некак саминко се отприщи.

– Всеваш смут!

– Прощавай, Сите.

Сите О'Бери въздъхна.

– Ама комай си прав, Ульо. Дошел е за грамаданската вещеричка, нема лабаво. Кой я наглежда, доле у чифлико?

– Опасното Шипи, Сите.

Сите присви очи към облаците, така натезжали от сняг, че висваха в средата.

– 'Убаво – рече и въздъхна отново. – Време е за юначагата.

Сите се шмугна обратно към сърцевината на фигълската могила, а снежният чеп над него прилегна чинно на мястото си.

Долу беше доста широко. В средата човек даже можеше да се изправи в цял ръст, но бездруго щеше да се свие на две от кашлица, понеже тъкмо там беше и отворът за пушека.

В стените околоръст бяха вдълбани ниши, до една претъпкани с фигъли. Тук по принцип цареше невъзможна шумотевица, плашещо затихнала сега.

Сите О'Бери закричи към огъня, където седеше жена му Джийни. Тя се изправи напето и гордо, както подобава на келда, но отблизо му се стори, че е плакала. Той я прегърна с една ръка.

– 'Убаво са, сещате се сигур що става – обърна се той към синьо-червената публика, зяпаща отгоре. – Не е туй буря кат' буря. Зимоковецо е нашъл грамаданската мъненка вещеричка... е де, е де, по-кратко!

Той изчака да утихнат крясъците и звънтенето на мечове и продължи:

– Ни мож' го сборим зимоковецо наместо нея! Неин си е тоя друм! Ни мож' го минем наместо нея! Ама вещурята на вещурите ни праща по друг път! Мрачен и опасен!

Надигна се възторг. Последното поне допадаше на фигълите.

– Харно! – рече Сите с доволство. – Че ида да докарам юначагата!

Това се посрещна с доста смях, а Големио Ян, най-едрият сред фигълите, извика:

– Бая е раншко комай. Сал два-три урока по юначене сколасахме да му дадем! Йощ е сал едно големо нищо!

– Че стане юначага за грамаданската вещеричка и туйто – сопна се Сите. – Айде вече мащайте се от тука, целата пасмина! Марш към варницата! Да ми изкопате път до вдън земи!

Сигурно е зимоковецът – каза си Тифани – застанала пред баща си в замръзващия чифлик. Усещаше го навън. Беше твърде студено дори за зима, а трябваше да е пролет. Това беше предизвикателство. Или може би само игра. Знае ли човек със зимоковеца?

Само че не може да е игра, защото агънцата умират. Аз съм едва на тринайсет, а баща ми, че и куп по-възрастни хора чакат от мен да сторя нещо. А аз не мога. Зимоковецът пак ме намери и сега е тук, а аз съм твърде слаба.

Щеше да е по-лесно, ако ме заставяха, но не – те се молят. Лицето на татко е посивяло от тревога и той ми се моли. *Баща ми се моли.*

О, не, сваляя си шапката. *Сваляя си шапката,* за да говори с мен!

Мислят си, че магията става ей така, с щракане на пръсти. Ако не мога да направя това за тях обаче, каква полза от мен? Не бива да видят, че ме е страх. На вещиците не им е позволено да се страхуват.

А вината е моя. Аз, аз започнах всичко това. Аз трябва да го приключа.“

Господин Сболки се прокашля.

– ... и, въ, ако можеш... въ, да измагьосаш нещичко, въ, или каквото там? Заради нас?

Всичко в стаята беше сиво, понеже светлината от прозорците проникваше през сняг. Никой не си губеше времето да рине ужасната пущина от къщите. Всеки, който можеше да държи лопата, беше на лъга и пак не достигаха хора. Пове-

чето цяла нощ не подвиха крак, обикаляйки стадата с годиначета, мъчейки се да опазят новородените агънца... в мрака, в снега...

Нейният сняг. Това беше послание за нея. Предизвикателство. Призовка.

– Добре – рече тя. – Ще видя какво мога да сторя.

– Добричката ми тя – баща ѝ се усмихна с облекчение.

„Не – помисли си Тифани – не съм добричка. Аз ви докарах това на главите.“

– Ще трябва да накладете голям огън горе, до къшлите – каза тя на глас. – Ама наистина голям огън, разбираш ли? Използвайте всичко, дето гори, понеже не бива да угасва. Той ще се мъчи да угасне, но трябва да го поддържате. Не спирайте да го подклаждате, каквото и да става. Огънят не бива да угасва!

Постара се *не*-то да е силно и стряскащо. Не искаше хората да се помайват. Загърна се с тежката кафява вълнена наметка, която ѝ беше оплела госпожица Коварна, и грабна черната островърха шапка, окачена до вратата на чифлика. От скупчилите се в кухничката хора се откри нещо като колективно отдъхване, но някои от тях се поотдръпнаха. Сега искаме вещица, сега имаме нужда от вещица, ама... сега ще се поотдръпнем настрана.

Това беше магията на островърхата шапка. Госпожица Коварна го наричаше „лъольовска работа“.

Тифани Сболки пристъпи в тесния проход, изкопан в заринатия от сняг двор, където